

1
2
28
29
30
31
32
33
34

1769.

27. Hane, Christianus Ludov. : De nuptiis contractum
et baronum ob conjugii constitutionem inaequalem ius-
tis
28. Schmidtius, Christianus Henricus : De lege altera
Turpissima
29. Schott, Augustus Fredericus : De iusto praescriptionis
tempore in paterna hereditate petenda liberos defi-
nito
30. Segerus, Joh. Theophilus : De sectione cadaveris
occisi. Joh. Theophilus.
31. Segerus, Augustus ~~Fredericus~~ : De successorio edito.
32. Segerus, Joh. Theophilus : De conjunctione loci et suffra-
gii in comitiis provincialibus cum domibus praedictorum
notitiam.
33. Segerus, Joh. Theophilus : Intrae quaestiones de
foro militari in Saxonia
34. Segerus, Joh. Theophilus : De obligatione rusticorum
ad opus per praescriptionem acquirenda vel tollenda.

1769.

35. Nitzlich, Christianus Ludovicus, fac. jur. pro cancellario
famulis negotiantibus aut eorum uxoribus haereditaria
incedam integram annuam proestandam, atque solum
pro eorum salute recuperanda solvendam esse. Prae-
gramma, quo solennia doctoralia Joh. Jac. Hen. Hermann-
ni indicit. 40

36. Zeller, Fredericus Gottlieb, fac. jur. pro cancellario
An ob spontaneam delinquentis, post tormenta super-
zata, confessionem, poena ordinata locum habeat?
Programma, quo solennia doctoralia Caroli Benja-
mini Staffeltii indicit. 42

37. Zellerus, Fredericus Gottlieb: De jure canoniarum
banariarum.

38. Zellerus, Fr. G. Gottlieb: Anusdam capita fendi
quod Germanice vocatur ein Lehn-Haum.

39. Zellerus, Fr. G. Gottlieb: Utrum debitori, quem uxor
ob viliorum tutorem salutem inunctam convensit, contra
tutorem competat regressus?

1769.

40. Zallerus, Fridricus Gollub: De coheredatione
bona mente facta.
41. Zallerus, Fridricus Gollub: Analecta de jure
retractationis speciatim foro Saxonicis acco-
modata
42. Zallerus, Fridricus Gollub: Utrum delictor,
qui solutionem in chirographo promissit, exceptio-
ne compensationis et tunc aliqua? 2
43. Zallerus, Frid. Gollub: Utrum vidua, quae
existentibus liberis portionem hereditariam pe-
tit, propria bona conferre teneatur? 2

[Faint, illegible handwriting on aged paper, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Pri. 62. num. 41.

1769, 29. 3

DE
IVSTO PRAESCRIPTIONIS
TEMPORE IN PATERNA
HEREDITATE PETENDA
LIBERIS DEFINITO

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

PRAESIDE

AVGVSTO FRIDERICO SCHOTT

PHILOSOPHIAE ET IVRIS VTRIVSQVE DOCTORE

ANTIQUITATVM IVRIS PROFESSORE PVBLICO, ACADEMIAE ELECT.

MOGVNTINAE SCIENT. VTIL. SOCIO ORDINARIO,

ET SOCIETATIS LATINAE IENENSIS

COLLEGA HONORARIO

DIE XXXI. IAN. A. O. R. CIOCCCLXIX.

H. L. Q. C.

D I S P V T A B I T

HENRICVS GOTTHELFF KLETTE,

D R E S D E N S I S

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

P. 304.

DE
IVSTO PRAESCRPTIONIS
TEMPORE IN PATERNA
HEREDITATE PLEBDA
LIBENS DEBENS

ILLVSTRIS ICTORVZ ORDINIS AVCTORITATE
P. A. 1810

AVGVSTO THEODRICO SCHOTT
PHILOSOPHVS ET IVRIS VNIERSITATIS DOCTOR
AVCTORITATE PLEBDA PLEBDA
AVCTORITATE PLEBDA PLEBDA
AVCTORITATE PLEBDA PLEBDA
AVCTORITATE PLEBDA PLEBDA

HENRICO GOTTLIEBE KLEFFER
P. A. 1810

200

§. I.

Instituti ratio.

Litem adgredior inter ICROS celeberrimos, eos inprimis, qui in rerum vsu versantur, agitatum, de iusti temporis lapsu, quo ius petendi hereditatem paternam aut auitam extinguitur, aliis ad ordinariam omnium petitionis hereditatis praescriptionem, quae, vt in vulgus notum est, ob mixtam huius actionis naturam XXX. annis absoluitur, hanc speciem referentibus, aliis multo longiorem annorum seriem exigentibus. Quod argumentum quamuis a LVDOVICO ^{a)} et CRELLIO ^{b)} data opera tractatum fuerit, videntur tamen non omnia ita a viris doctissimis exhausta esse, vt nihil amplius, quod adiciatur, superfit. Non autem longus ero lectoribusque molestus in hereditate, petitione hereditatis, et praescrip-

A 2

a) *Iac. Frid. LVDOVICI* Diff. de praescriptione nonagenaria. Hal. 1718.

b) *Chpb. Lud. CRELLII* Diff. de praescriptione petitionis hereditatis paternae et auitae, Vitemb. 1738.

scriptione definiendis, nec dicam, quis sit pater aut auus? cur et quomodo liberi succedant parentibus? Talia enim tractanda relinquo iis, qui suas disputatiunculas vnus fere horae spatio, nec sine acerrimis Prisciani doloribus, quos hic ex vulneribus sibi inflatis sentit, in chartam coniectas ita adornare solent, vt compendiolum ex compendio illos scripsisse iures. Nos igitur ad rem.

§. II.

Caput controuersiae exponitur.

Varias esse rerum atque iurium praescriptiones, neminem fugit, qui iurisprudentiam vel primis attigit labris. Generalis tamen, si de actionibus quaeris, ab HONORIO ET THEODOSIO in *L. 3. C. de praescript. XXX. v. XL. annor.* recepta est regula, actiones, inque his potissimum personales, triginta annorum lapsu extingui, nisi aliud tempus alicui forte actionum generi leges expresse definiuerint. Quod quidem ius etiam ad hereditatis petitionem, qua contra eius possessorem verus heres experitur, pertinere, non est cur dubites, cum ea sit in numero earum actionum, quae mixtae vocantur, quia duplici ex fonte, cum reali iure, tum personali, proueniunt, quod satis loquitur *L. 7. C. de petit. hered.* Ibi enim: *Hereditatis petitionem, quae aduersus pro herede vel pro possessore possidentes exerceri potest, praescriptione longi temporis non submoueri, nemini incognitum est; cum mixtae personalis actionis ratio hoc respondere compellat.* Quamuis autem hac in lege non expressa tricennalis praescriptionis mentio fiat, tamen post Theodosianam constitutionem de tempore actionum vltra XXX. annos non prorogando ea aliter intelligi nequit. Quod si enim longum tempus ad extinguendam hereditatis petitionem non sufficiat, longissimo, quod XXX. annis ex regula absoluitur, ea tollatur necesse est. Haec quidem adeo sunt certa atque expedita, vt nemo ea

in

in dubium vocare velit. At de singulari specie huius actionis inter interpretes deprehenditur. Fuerunt enim, qui quaererent: an liberis hereditatem paternam aut auitam a possessore petituris idem tempus currat? existimantes, ob fauorem, quo liberos iura nostra prosequuntur, illud esse multum prorogandum. Nec desunt argumenta speciosa, quibus suam tuentur causam. At haec ad iusta principia redacta et cum legum rationibus comparata plane collabuntur. Quapropter non potui hoc a me impetrare, ut fidem illis haberem, ratus potius, nullam hic esse liberorum prae extraneis heredibus praescriptionem, sed illis aequae ac his triginta annorum lapsu perire hereditatis petendae facultatem. In quibus opinionibus diiudicandis hunc seruabo ordinem, ut variis eorum, qui ultra XXX. annos praescriptionem hereditatis petitionis extendunt, sententiis commemoratis atque explicatis, rationes, quibus nituntur, infringam, ultimo loco veram sententiam defensorum ac corroboraturus.

§. III.

Sententiae Doctorum variae.

Colligenti mihi suffragia interpretum de quaestione proposita, eorum quidem, qui de causa liberorum in hac praescriptionis specie dissentiunt, quatuor classes constitui posse videntur. Multi ac plurimi liberos a petitione hereditatis paternae et auitae *nonaginta* demum annis excludi affirmant. Alii ad *centum* et *viginti* annorum spatium progredi non dubitant. Quidam non tantum quidem, quantum reliqui, tempus exigunt, sed triginta tamen annis *unum* adhuc eumque vtilem adiiciendum putant. Alii denique statim triginta annis elapsis hoc ius liberorum aequae, ac extraneorum heredum, finiri statuunt. De singulis igitur dispi-

§. IV.

Mens eorum, qui nonagenariam praescriptionem defendunt.

Si auctorem et primam quasi originem eius sententiae, quae nonaginta annorum lapsum ad ius petendi hereditatem paternam extinguendum desiderat, ex me quaeris, non habeo, quod respondeam, nisi hoc, inueteratum hunc esse errorem, olim in foro vbiuis receptum, hodie tamen fere feliciter profligatum. Glossae certe, ex qua plerique, quibus iurisprudentia deformis est, errores promanarunt, hic nulla culpa tribui potest, cum ne verbum quidem de hac quaestioni ibi occurrat. Vnde *ἀβλεψίας* rei sunt, qui glossae auctoritate hanc opinionem inuectam esse scribunt, quod vitium v. c. in CARPZOVIUM^{c)} atque CRELLIVM^{d)} cadere animaduertit. Primi potius BARTOLVS atque BALDVS, quorum tamen mens ne recte quidem percepta fuit a recentioribus, huic errori occasionem dedisse videntur. Ab hoc igitur tempore, quo vniuersum forum BARTOLI et BALDI effatis regebatur, coepit constans fere esse doctorum opinio, contra liberos hereditatem petituros non nisi nonagenariam praescriptionem currere. Nam quamuis plerique ad iustas legum rationes rem componentes subolerent, ius civile receptae sententiae vix adfistere, tamen secundum fori vsum ita pronuntiandum esse, tantum non omnes forenses ICTI sibi aliisque persuaserunt, quorum Manes excitare, cum nomina in omnium sint ore, supersedeo. Cumque postea accessisset CARPZOVI I. c. consensus, qui strenuum defensorem nactus est inprimis PHILIPPVM^{e)}, diu ea regnavit in vsu rerum, dum permulti nostri

c) CARPZOVIUS in *Definit. forensf.* P. III. Const. 14. Def. 30.

d) CRELLIVS Diff. cit. §. IX.

e) IO. PHILIPPI VI. Pract. Inst. L. III. Ecl. 34.

❁ ❁ ❁

7

noſtri ſeculi ICti non omnia a maioribus recepta adhuc ſeruan-
da, ſed ſolam argumentorum vim ponderandam eſſe recte
exiſtimantes, eandem in iſtis cauſſis diiudicandis deſerent,
de qua re poſtea dicendi locus erit. Age vero videamus, qui-
bus tandem rationibus ſuperſtruxerint illi ſuam ſententiam.
Sunt autem tria argumenta, quae ab iis laudantur, fauor libero-
rum, beneficium liberorum bonorum poſſeſſionem praetoriam
triplici ex iure petere valentium, auctoritas denique interpretum
indeque natus fori uſus. Ac praecipua quidem cauſſa, quae effe-
cit, vt in variis argumentis excogitandis nimis indulgerent in-
genio, ex nimio liberorum fauore arceſſenda videtur. Anima-
uerentes enim, plura interdum dari in iure ciuili liberis vt ſuis
heredibus, quam extraneis, haerentes porro in VLP IANI^f)
verbis, qui ait, non actandos eſſe liberos in bonorum paterno-
rum poſſeſſione petenda, qui paene ad propria bona veniunt,
conſiderantes denique ipſum illud condominium rerum pa-
ternarum, quod liberis in poteſtate conſtitutis tribuitur,
quodue, ne liberi facile hereditate paterna excludantur, ſua-
der, coeperunt coniiicere, ius ciuile etiam in termino petendae
hereditatis magis fauere liberis, ac extraneis, nilque aequius
eſſe duxerunt, quam vt liberis multo longius ſpatium, intra
quod hereditatem parentum a poſſeſſore peterent, relinque-
retur. Circumſpicientes autem, ex quo inprimis capite
iuris ciuilis probabiliorem redderent ſuam coniecturam, ſub-
ſtiterunt in edicti ſucceſſorii rationibus, vbi firmiſſimum ſuae
cauſſae praefidium ſe inueniſſe arbitrati ſunt. Rem ita habe:
Bonorum poſſeſſione a Praetore introducta et, vt certus in ea
petenda ordo ſeruaretur, edicto ſucceſſorio propoſito, quo
cautum, vt primo loco liberi, poſt legitimi, tandem vero co-
gnati vocarentur, ita quidem, vt iſtis omittentibus elapſo
deſinito

f) VLP IANVS in Cap. I. §. 12. D. de ſucceſſ. edict.

definito tempore ius petendi bonorum possessionem ad illos deuolueretur, sed ne illis quidem intra iustum spatium petentibus, his demum, nempe cognatis, bonorum possessio competeret, hoc, inquam, iure introducto simul inualuit, vt liberis ex triplici persona petere liceret, adeoque filius ex edicto *VNDE liberi* bonorum paternorum possessionem intra annum non desiderans iure tamen suo non excideret, sed posset, hoc licet termino praeterlapsō, adhuc altera edicti parte *unde legitimi*, tamquam agnatus vti, et si nec hoc intra centum dies fecisset, ipsi beneficium cognatorum ex edicto *unde cognati* per alios centum dies saluum maneret. Vide *sis tit. Pand. de success. edict.* et in primis cap. I. §. H. *VLPIANO* rem ita explicante: *Sed videndum est, an inter ceteros ipse quoque, qui exclusus est, admittatur, et puta, filius est in potestate; delata est ei bonorum possessio ex prima parte, unde liberis defertur: exclusus est tempore aut repudiatione: ceteris defertur: sed ipse succedat sibi ex hac successoria parte? Et magis est, vt succedat, et unde legitimi possit petere, et post hos suo ordine ex illa parte, unde proximi cognati vocantur. Et hoc iure utimur, vt admittatur. Poterit igitur sequenti parte succedere ipse sibi. Item hoc dici poterit et in secundum tabulas bonorum possessione, vt, si secundum tabulas non petierit bonorum possessionem is, qui potuit et ab intestato succedere, ipse sibi succedat.* Ergo ex vsu fori Romani non vnus spatii legitimi negligentia sufficiebat, sed triplicis temporis lapsu opus erat ad priuandum filium bonorum possessione siue contra tabulas paternas, siue secundum eas ipsi competente. Hoc vero, quod breuiter delineauimus, ius singulare liberis bonorum possessionem petituris concessum, illi, qui nonagenariam praescriptionem hereditatis petitionis defendunt, ad hereditatem civilem eiusque petitionem adcommo-
dant, existimantes, eadem beneficia, quae cum bonorum possessione coniuncta sunt, absque vlla difficultate etiam ad hereditatem
civilem

ciuilem trahi posse. Triplicem enim comminiscuntur liberorum
 ab intestato ex ciuili iure succedentium hereditatis petitionem,
 quarum nullam altera consumi docent, sed aliam post aliam diuer-
 sis temporibus liberis ita tribuunt, vt prima per triginta annorum
 praescriptionem consumpta alteram, et hac quoque totidem anno-
 rum lapsu elisa, tertiam iis concedant, vt adeo spatium nonaginta
 annorum conficiatur; antequam penitus iure suo exclusos con-
 queri possint liberi. Quod ne sine causa dictum videatur, tripli-
 cem personam hic etiam, vt in bonorum possessione, liberos susti-
 nere tradunt, primo quidem tricennio illos tamquam *suos*, altero
 tamquam *agnatos*, tertio tamquam *cognatos* petere posse a quocun-
 que possessore hereditatem paternam vel auitam. Vnde consequi
 aiunt, non nisi finitis tribus tricenniis, h. e. nonaginta annis,
 omne ius liberorum penitus periri. His ratiociniis adiciunt
 aliud argumentum ab auctoritate ductum. Laudant enim com-
 mune interpretum consensum, quibus BALDVM atque BAR-
 TOLVM vulgo constituunt antesignanos, eosque nonagenariam
 praescriptionem in hac causa constanter docuisse vrgent. Quam
 ob causam sententiam in foro semel receptam deserere nefas pu-
 tant, et religioni sibi ducunt quam maxime. Quod argumentum
 video multis Ictis adeo placuisse, vt in responsis suis, ex hac
 mente datis, quorum nonnulla apud CARPZOVIUM l. c. PHI-
 LIPPVM l. c. atque WERNHERVM^{e)} occurrunt, vel hoc solo
 vterentur, rati, ita decidendum esse *nach gemeinen Schluss der Rechts-
 gelehrten*. Certe in Saxonia hanc opinionem receptam esse, CARP-
 ZOVII aetate nemo fuit, qui dubitaret. Tantum saepe valet
 vnius hominis auctoritas.

§. V.

Diluuntur argumenta.

Cum autem non sufficiat rationes alicuius sententiae commemo-
 rasset, sed praestet earum vim ac valorem ponderare, et quan-

e) WERNHERVS *Observat. forens.* P. III. Obs. 69.

tum salua veritate saluaque iurisprudencia iis tribui possit, adpareat, mei iam esse puto, easdem sub examen vocare, eo quidem, quo superiori §. a me proposita sunt, ordine. Ac primum quidem argumentum a liberorum fauore ductum quod attinet, haud negamus, multa ac singularia beneficia liberis successuris in iure tribui. At cum doctorum non sit priuilegia nullibi fundata concedere, nec ea, vbi reperiuntur, vltra verba ac mentem legislatoris extendere, aut ad alias plane species trahere, corrui profecto totum hoc de praescriptionis tempore liberis hereditatem petituris ob fauorem legum multum prorogando commentum. Nam nec verba legum, nec sensus earum talem fauorem ostendunt. *VLP. IANVS*, cum dicit, non arctandos esse liberos in bonorum paternorum possessione petenda, de sola bonorum possessione, non etiam de hereditate ciuili intelligi debet, quod cuius sanis oculis hunc locum inspicienti sine difficultate occurrit. In illa quidem arctus ac nimis breuis terminus, quippe vnum tantum annum comprehendens, definitus est, non aequae in hac, vbi tempus petendi perpetuum leges esse voluerunt. Sed nec ex eo, quod liberis aliquod rerum paternarum condominium tribuatur, fauorabile quid pro eorum causa in amittenda temporis lapsu petitione extorqueri recte potest. Nam veri quoque domini bona sua praescriptione legitima amittunt.

§. VI.

Continuatio.

Accedo ad alteram rationem, in qua maximum suae sententiae praesidium quaerunt nonagenariae praescriptionis defensores, quamque triplici spatio ac iure ex edicti successorii rationibus liberis cap. I. §. 2. *D. de success. edict.* concessio arcessunt. In quo argumento confutando nemo *ANTONIO FABRO* h) copiosior ac diligentior fuit, qui doctissimis profecto et acutissimis telis aduersarios profligauit. Hunc igitur sequamur duces egregium-

Ac

h) *ANT. FABER de error. prag. P. I. Dec. 3. Err. 8.*

Ac primo statim loco eleganter is obseruauit, edictum successio-
 rium proprium ius olim fuisse praetoriae iurisdictionis, summa
 quidem aequitate inductum, sed tamen a iuris ciuilibus ratione omni-
 no alienum. Nam neque in suis heredibus, neque in agnatis ius ciui-
 le talem, qualem hoc edictum constituit, successionem admittebat.
 Hinc fiebat, ut suo herede se abstinente aut proximo agnato repu-
 diante, nullus sequentium graduum liberis aut agnatis locus re-
 linqueretur, sed bona fierent vacantia, quasi tota potestate legis
 XII. tabularum in primo suorum aut agnatorum gradu consumm-
 ta, propterea quod non potest uideri suus heres esse, qui primum
 in morientis patris familia gradum eo tempore non obtinuit, ut
 apparet ex *cap. VII. D. si tab. testam. null. exstab.* nec agnato cui-
 bet lex defert hereditatem, sed ei tantum, qui delatae hereditatis
 tempore proximior reperitur. Quod quidem ius usque ad Iusti-
 niani tempora obtinuisset, PAVLLIⁱ⁾, CAII^{k)}, VLPIANI,^{l)} AV-
 CTORIS COLLAT. LEG. MOSAIC. ET ROM.^{m)} ipsiusque
 adeo IUSTINIANIⁿ⁾ testimoniis satis confirmatur. Multo mi-
 nus praeterea patiebatur ius ciuile, ut, si suus heres eo iure heres
 esse nollet, posset ille sibi ipsi succedere, et admitti denuo tam-
 quam proximus agnatus, Nam cum iure ciuili suus heres etiam
 esset necessarius, fieri non poterat, quin heres esset tamquam suus,
 quam si suus heres nullus existeret. Sic enim legitur in fragmen-
 tis: *Si suus heres nec escit, agnatus proximus familiam habeto.* Prae-
 tor autem videns, hanc ciuilibus successionis uiam angustiorem esse,
 B 2
 quam

- i) PAVLLVS *Recept. Sentent.* L. IV. Tit. VIII. §. 23. ibique *Schultingius*.
 k) CAIUS *Instit.* L. 3. Tit. VIII. §. 4. ibique *OISELIUS*.
 l) VLPIANVS *Fragm.* Tit. XXVI. §. 5. et cap. 1. §. 8. D. de suis et legit.
 heredibus.
 m) COLLAT. LEG. MOSAIC. ET ROM. Tit. XIII. §. 2. ap. *Schulting* p. 793.
 edit. Lugd.
 n) IUSTINIANVS §. 7. *Instit. de legit. agnat. success.*

quam par esset ad successores defunctis inducendos, non tantum hoc additum voluit in constituendo iure de bonorum possessionibus ad instar hereditatum, ut post agnatos deferretur possessio cognatis, ac post cognatos aliis etiam personis antea iure civili incognitis, sed etiam ut ii, qui tamquam liberi admitterentur ad bonorum possessionem, si forte a capite *Unde liberi* essent exclusi, possent tamen adhuc admitti ex capite *unde agnati*, subinde vero ex capite *unde cognati*, siue tempore prius ius amiserint siue repudiatione. Patet ex his, quae diximus, ius praetorium a civili in ordine et iure succedendi multum differre. Sed, inquis, quid prohibet edicti successorii partes iure saltem nouo ad civilem hereditatem adcommo-
 dare, eidemque liberis delatae triplex praescriptionis tempus praescribere? Hoc vero nunc agamus, ut appareat, totum edictum successorium ad bonorum possessiones tantum pertinere, non ad successiones civiles, et ne nouo quidem iure ad has transferri posse. Scilicet sicut Praetor non potuit facere heredem, sed tantum bonorum possessorem, ita nec interpretibus licet edictum praetorium ultra suos fines ad alias diuersas causas extendere. Et sane quam longe distet hac parte hereditas a bonorum possessione, intelligi potest ex ipsa ratione, quae successorium edictum induxit. Sic enim *VLP IANVS* praefatur in *cap. I. pr. D. de success. edicto*. non aliam ob causam edictum illud comparatum esse, quam ne bona diutius vacantia iacerent, et ut sciant creditores, cum quo congregari possent. Quid autem huic optimo Praetoris consilio magis contrarium excogitari potest, quam si inducatur, ut hereditas per nonaginta annos iaceat? Nonne id fuit longe alienum a mente Praetoris? Nimirum petendae possessionis tempora multo breuiora et angustiora sunt, quam adeundae et petendae hereditatis, cum extra causam liberorum, qua parte vocantur *Unde liberi* intra annum in honorem sanguinis, non nisi centum dies petendae bonorum possessioni a Praetore definiti sunt, ius vero adeundi aut post aditionem peten-

petendi hereditatem non nisi tricennio finiatur. Mala igitur omnino est argumentatio a bonorum possessione ad hereditates, ab vno anno vel centum diebus ad triginta annos, ab anno et ducentis diebus ad annos nonaginta. Quod si enim ipsa bonorum possessio, triplici licet ex ratione liberis competens, non nonaginta annos duret, sed vnus anni cum ducentis diebus lapsu penitus perimatur, quomodo, quaeso, nonagenariam praescriptionem in petenda hereditate civili inde elicias, etiam si paullo liberalior essem, tibi que argumenti alicuius a bonorum possessione ad hereditatem civilem ducendi veniam darem? Sunt praeterea adhuc aliae quaedam rationes, quae quantum aduersariorum sententia vel cum ipsius noui iuris Iustiniani analogia pugnet, satis demonstrant, a COCCEIIS ^o) patre et filio inprimis allatae. Nempe cum *Iustinianus* in Nou. 18. C. 4. praeceperit in omnibus successionebus agnatorum cognatorumque differentiam vacare et omnes sine qualibet huiusmodi differentia secundum proprium cognationis gradum ad cognatorum successionem ab intestato venire, patet profecto, confusa hodie esse agnatorum et cognatorum nomina ac iura, et pariter eos succedere, nec esse amplius diuersos ordines, vnde agnati et vnde cognati succedunt. Quapropter nec filiis ex his diuersis capitibus duplex aut triplex competere hodie poterit hereditatis petitio. Adde, eandem ob causam ne ipsam quidem triplicem bonorum possessionem liberis ex successorii edicti ratione olim competentem adhuc valere. Quod si porro ad ipsos succedendi ordines a IUSTINIANO constitutos attendat aliquis, non potest non statim pugnam triplicis hereditatis paternae petitionis cum iuris analogia grauissimam videre. Succedendi enim ordines non amplius distinguuntur liberorum diuersis qualitatibus, sed in vniuersum tres classes heredum, descendendum scilicet, ascendendum atque collateralium ita de-

B 3

scriptae

^o) HENR. COCCEII in *Diss. de eo, quod iustum est in dubio*. Sect. VI. §. 9. et SAM. COCCEII in *J. controu. civili Tit. D. de hered. petit. Quaest. 22*

scriptae sunt, ut nemo duarum aut omnium classium conditionem habere possit. Itaque qui est filius patris sui, non potest eiusdem etiam esse adscendens atque collateralis, eidemque tamquam filius, tamquam adscendens, et tamquam collateralis succedere, adeoque sui patris filius, pater et frater videri. Nec iam per naturam fieri potest, ut filius, qui exclusus temporis lapsu ab ordine liberorum, deinde existentibus defuncti adscendentibus ut agnatus vel cognatus succedat, cum adscendentes nouo iure eos praecedant, adeoque liberos non statim sequatur ordo cognatorum, sed parentum, ex mente *Nou. 118. C. 3. et 4.* Fac itaque parentes non existare, manet tamen hoc dubium, quod filius sui ipsius frater esse nequeat. Vnum adhuc adiecit *COCCEIUS* pater argumentum, quod, si successorium edictum ad successionem civilem et imprimis hodiernam applicetur, consequatur inde, ut non solum liberi, sed omnes etiam agnati duplici iure veniant, agnatorum scilicet et cognatorum, adeo, ut hi sexaginta demum annis excludantur, cum in successione civili inter successionem liberorum et agnatorum nulla sit differentia, nisi ordinis. At vereor, ut hoc aliquid efficiat contra aduersae sententiae patronos. Nam est omnino cum veteri tum nouo iure praeter ordinem magnum inter liberorum ac agnatorum successionem discrimen, v. c. ius legitimae portionis, aliaque multa, quae ex compendiaris libellis possunt disci, ut adeo, quod ille inde argumentatus est, profecto defendi nequeat. Quid vero opus in re tam clara atque aperta pluribus argumentis?

§. VII.

Tertium argumentum refellitur.

Venio ad vltimam eorum, quibus nonagenaria praescriptio liberorum placet, rationem, quae ab interpretum consensu forique vsu petita est. Equidem credo, fore neminem, quin sentiat, quam leue sit argumentum, quod auctoritate nititur. Sed hoc iam non disputabo, demonstraturus potius, tantam, quam

tam passim prae se ferunt scriptores, auctoritatem nec olim ha-
 buisse hanc sententiam, nec nunc habere. Nam quod vulgo ad
 BARTOLVM^{p)} atque BALDVM^{q)} quasi auctores huius opinio-
 nis prouocant, id ex vtriusque interpretis verbis erui nullo mo-
 do potest, vt iam monuit, et, licet non satis accurate, exposuit
 LVDVICVS^{r)}. Vterque enim longe aliam quaestionem tracta-
 uit, nempe: Vtrum liberi in testamento instituti triginta annis
 praeterlapsis possint adhuc sequenti tricennio tamquam heredes
 ab intestato hereditatem paternam habere? eandemque affirma-
 re non dubitauit, quamuis citra iuris ciuilibus rationes, cum nemo
 possit simul testatus atque intestatus decedere, neque aliquis si-
 mul ex causa testati atque ex causa intestati succedere. Hi
 igitur non de nonagenaria, sed de sexagenaria praescriptione iu-
 ris hereditarii liberorum cogitarunt, neque eam tam ex edicti suc-
 cessorii rationibus, quam potius ex diuerso hereditatem deferendi
 modo, testamentario scilicet atque legitimo, defendere institue-
 runt. Accedit, quod verbis horum interpretum paullo accurate-
 rius inspectis facile intelligatur, eos non de petitione hereditatis,
 sed quae ab hac sane longe diuersa est, de aditione hereditatis lo-
 cutos esse. Vnde apparet, nihil praesidii hanc, quam impugna-
 mus, sententiam in BARTOLI ac BALDI auctoritate reperire.
 Nollem tamen negare, male intellectam mentem vtriusque inter-
 pretis ansam reliquis praebuisse, qui hunc errorem inducerent,
 inuictumque propagarent. Non autem tam communis facta est
 haec opinio, vt vnanimi forte ICTorum consensu, quemadmo-
 dum cum CARPZOVIO atque PHILIPPO multi putant, ea
 comprobaretur. Certe a renata iurisprudencia non defuerunt,
 qui eam reproberent atque infringerent, quorum agmen ducit
 ANTONIVS FABER. Inprimis vero cum elapso, tum nostro se-
 culo

p) BARTOLVS ad L. I. D. de success. edicto.

q) BALDVS ad L. 8. C. de J. deliberandi.

r) LVDVICI Diff. cit. §. 17. 18. 27 et 32.

culo exstiterunt quam plurimi forenses ICti sat celebres, qui cognita veritate ab ea lubenter recefferunt. Liceat, ne exempla desideres, huius rei caussa STRYCKII^{s)}, BERGERI^{t)}, WERNHERI^{u)}, atque LEYSERI^{x)} Manes euocare, vt alios taceam. Quod si vero vsum fori vrgeas, habeo, quod respondeam. Vsq̄ue ad CARPZOVII aetatem, et forte adhuc paullulum post, secundum eos, qui nonaginta demum annis liberis hereditatis petitionem praescribi existimabant, in foro vbiuis pronuntiatum fuisse, omnino largior. Postea vero et nostris inprimis temporibus hanc opinionem e foris vel omnibus, vel plerisque tamen proscriptam esse, res iudicatae apud STRYCKIVM, BERGERVM, WERNHERVM, LEYSERVVM, LVDÖVICVM, ac CRELLIVM l. c. obuiaae satis loquuntur.

§. VIII.

Altera sententia de tempore CXX. annorum.

Prima igitur sententia de nonagenario praescriptionis tempore in caussa liberorum heredum necessario et exposita, et profligata, iam de iis videamus, qui ius liberorum in petenda hereditate paterna demum centum et viginti annis praeterlapsis extingui volunt. Hoc vero obtinere, aiunt, in caussa testamentaria, si quidem liberi a patre vel alia persona ascendente fuerint scripti heredes. His enim tum competere quadruplicem hereditatis petitionem. Nam filium ante omnia ex testamento intra triginta annos hereditati paternae se immiscere, eandemque petere posse a possessore, secundum regulam praescriptionibus in *L. 3. C. de praescr. XXX. v. XL. annor.* definitam, postea vero illo tempore elapso, eundem nihilominus adhuc tamquam ab intestato successionem

- s) STRYCKIVS *in tr. de success. ab intestato Diff. IX. C. II. §. 39. et in usu mod. Pand. ad Tit. de acquirenda vel omitt. hered. §. 3.*
 t) BERGERVS in *Oecon. iur. lib. II. Tit. IV. §. 54. n. 11.*
 u) WERNHERVS in *Observ. forens. P. III. Obs. 60.*
 x) LEYSERVVS in *Meditat. ad Pand. Spec. XCIV. §. 8. Cor. I.*

tionem habere et quidem ex successorii edicti ratione, ita, ut intra tria separata tricennia ex tribus eius capitibus unde liberi, unde legitimi et unde cognati et succedere et petere agnitam hereditatem possit. His demum quatuor tricenniis, h. e. centum et viginti annis praeterlapsis, eius ius penitus peremptum esse censendum. Sed hi turpius adhuc errant illis, qui nonagenariam praescriptionem defendunt. Nam non solum cum illis edictum successorium ad hereditates civiles trahunt, atque ab anno praetorio centumque diebus ad triginta annos argumentantur, verum praeterea duplex ius hereditarium, testamentarium atque legitimum, in vno homine ac in eadem hereditate ita concurrere posse statuunt, ut vno extincto alterum incipiat. Primum errorem, cum iam confutauerim, non denuo attingam. Ergo de nouo tantum dicendum. Nam ut taceam, successorio edicto in causa testati nullum plane locum esse, quod vel ex serie titulorum Pandectarum ab VLPIANO in *cap. I. D. si tab. test. null. ex tab.* accurate indicata sine negotio intelligitur, et ab ANTONIO FABRO ¹⁾ copiosius disputatum fuit, non tamen satis mirari possum, quid sit, cur nonnulli sibi persuaserint, posse aliquem primum ex testamento, deinde iusto tempore elapso adhuc ab intestato hereditatem petere. Repugnat sane haec sententia iuris civilis regulis quam maxime. Ita enim fieret, ut testator partim testatus partim intestatus decederet. Ergo nec plures esse possunt hereditatis petitiones, partim ex testamento, partim ab intestato filio successu temporum competentes.

§. IX.

De tertia opinione.

Alia eaque plane singularis hac de quaestione opinio SICHARDI ²⁾ occurrit, qui et ipse quidem liberis paternam et auitam hereditatem petentibus praescriptionis tempus, quo hereditatis

1) ANT. FABER *de Err. Prag. P. II. Dec. XXIX. Err. §.*

2) IO. SICHARDVS *ad L. 2. C. qui adm. ad bon. possess.*

tatis petitio excluditur, laxavit, sed intra augustiores tamen terminos illud continuit, quam ii, cum quibus nobis antea res fuit. Is enim quoque Praetorem secutus ea ex parte edicti, qua liberis et parentibus annus, intra quem bonorum possessionem peterent, ceteris propinquis centum dies constituti sunt, idque tempus, ut utile sit, definitum, colligi posse putat, heredes ab intestato succedentes triginta annorum praescriptione a petitione hereditatis exclusos iure praetorio adhuc intra annum, si sint liberi aut parentes, sin cognati, intra centum dies bonorum possessionem consequi posse. Inde esse dicit, ut post triginta annos hereditate quidem civili, sed nondum tamen praetoria liberi omnino excludantur, adeoque eorum ius petendi hereditatem non nisi unius anni post triginta lapsu perimatur. Sed quantum monstri alat haec sententiam, vel ex eo perspicitur potest, quod, si eam sequamur, necesse sit statuere, posse aliquem simul ex iure civili atque ex iure praetorio succedere. Bonorum quippe possessio in subsidium atque iuris civilis corrigendi causa a Praetore inuenta non locum habet, nisi aliquis aut non vocetur iure civili, aut malit, relicta hereditate civili, praetorio iure uti. Cum autem tempus petendae bonorum possessionis currat ab eo momento, quo aliquis ea uti potuit, patet, non posse aliquem hereditate civili per praescriptionem amissa demum ad ius praetorium recurrere. Plura hanc in rem disputata apud WISSENBACHIVM^{a)} atque CRELLIVM^{b)} inuenies.

§. X.

Vera sententia proponitur.

Haec, quae hactenus disputavi, satis aperte, ut opinor, demonstrant, non idoneas ab iis afferri rationes, qui tempus hereditatis petitionis liberis longius definiunt, ac extraneis heredibus. Inde quidem pronò iam aluo fluere arbitror, cum veritate et regulis iuris eam solam sententiam convenire, qua defenditur, hereditatis petitio-

a) WISSENBACHIVS *Exercit. ad Pand. P. II, Disp. XIV. ad Libr. XXXVIII. §. 19*
 b) CRELLIVS *Diss. cit. §. XI. et XVII.*

petitionem etiam contra liberos longissimo tempore triginta annorum omnino praescribi. Attamen, ne haec opinio, quam solam veram iudico, propria vi ac potestate destituta videatur, age, quae ad eam confirmandam faciunt, proponamus. Est autem extra omnem dubitationem positum, regulae standum esse, donec probetur exceptio. Quod igitur leges de vniuerso aliquo causarum genere constituerunt, id de singulis sub eo comprehensis speciebus non potest non valere, nisi sit, qui ipsarum legum auctoritate demonstrat, dari speciem, in qua iuris regula exulet. Hoc si ad nostram sententiam accommodaueris, verissimam eam esse deprehendes. Monui ab initio, *lege 7. C. de petit. hered. cum L. 3. C. de praescr. XXX et XL annorum* coniuncta, de hereditatis petitionis tempore hanc generalem regulam esse receptam, vt ea intra triginta annos ab herede non instituta plane pereat. Possunt autem esse variae species hereditatis petitionis, sicut varia dantur et heredum et iuris hereditarii genera. Sic v. c. heredes sunt vel liberi, vel extranei, succedunt porro vel ab intestato, vel ex testamento. Omnibus tamen heredibus competit contra possessorem petitio hereditatis. Iam vero in ipsis hisce legibus nullum discrimen heredum ac iuris hereditarii in petenda hereditate factum legitur, sed omnibus vnum tempus, quo haec actio extinguatur, praefinitum est. Neque aliunde legitimo modo demonstrari potest, quibusdam heredibus, v. c. liberis, longius spatium ad petendam hereditatem relictum esse, quam reliquis. Nam quae ab aduersariis in medium proferuntur, ea salua iurisprudencia non defendi posse, supra vidimus. Quid igitur suadeat credere, liberorum causam hic fauorabiliorem esse iure extraneorum heredum, regulamque de praescriptione hereditatis petitionis ad eos non pertinere? Sane, vbi nulla exceptio facta esse intelligitur, ibi regulam locum habere oportet. Ergo stat mea sententia, eademque hodie ab omnibus fere adoprata, etiam liberos ius hereditatem paternam vel auitam petendi triginta annorum lapsu amittere. Aliis argumentis non vtor, hoc vnum grauissimum esse ratus.

P R A E S I D I S
E P I S T O L A
A D H V M A N I S S I M V M D E F E N S O R E M .

Laetor mirifice, mihi abs *TE*, *NOBILISSIME KLETTI*, munus praesidis in eo, quod eruditionis *TVAE* demonstrandae causa intra paucos dies cum viris doctis habiturus es, colloquio esse demandatum. Nam cum assiduam diligentiam, attentumque in iurisprudencia tractanda animum per hos tres annos, quos scholis meis interfuisti, mihi omnino comprobaueris, non possum non maxima cum mea voluptate in certaminis literarii sub finem studiorum *TVORVM* abs *TE* incundi societatem venire, augurans, fore, ut sis cum laude ex eo discessurus. Scis, me *TIBI* esse amicissimum. Quare non est, ut amicitiae contestationes multas a me expectes. Nec ego de *TVO* in me animo subito, quem ut absens serues, oro rogoque. Vale.

ULB Halle

004 053 532

3

SB

Farbkarte #13

B.I.G.

Pri. Gz. num. 41.

1769, 29.

3

P. 304.

DE
IVSTO PRAESCRPTIONIS
TEMPORE IN PATERNA
HEREDITATE PETENDA
LIBERIS DEFINITO

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE
P R A E S I D E

AVGVSTO FRIDERICO SCHOTT

PHILOSOPHIAE ET IVRIS VTRIVSQVE DOCTORE
ANTIQVITATVM IVRIS PROFESSORE PVBLICO, ACADEMIAE ELECT.
MOGVNTINAE SCIENT. VTIL. SOCIO ORDINARIO,
ET SOCIETATIS LATINAE IENENSIS
COLLEGA HONORARIO

DIE XXXI. IAN. A. O. R. CIOICCLXIX.

H. L. Q. C.

D I S P V T A B I T

HENRICVS GOTTHELFF KLETTE,

D R E S D E N S I S

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

